

Kommunstyrelsen
Béatrice Öman

Justitiedepartementet

Yttrande över remissen "Skärpta villkor för anhöriginvandringen" Ju2025/01907

Inledande synpunkter

Bodens kommun har tagit del av betänkandet "Skärpta villkor för anhöriginvandringen" (SOU 2025:95) och avger härmed följande yttrande.

Vi vill inledningsvis kommentera den mängd utredningar som under den senaste tiden tillsatts inom ramen för migrationspolitiken och närliggande områden. Mängden förslag på området är splittrade på ett flertal utredningar vilket gör det svårt för remissinstanserna att, kopplat till en enskild utredning, överblicka hur olika förslag förhåller sig till varandra, hur redan genomförda åtgärder påverkar förslagen i denna utredning och vilka konsekvenserna blir sett till ett helhetsperspektiv. Vi efterfrågar därför en utredning som ser till helheten vad gäller migrationslagstiftningen och angränsande lagstiftning och som även belyser vilka konsekvenser förslagen kan få för de människor som berörs. Det finns också ett uppenbart behov av att se hur förslagen förhåller sig bl a till Barnkonventionen.

Denna utredning har haft i uppdrag att göra en översyn av det svenska regelverket för anhöriginvandring i syfte att åstadkomma en restriktiv och ändamålsenlig reglering. Utredningen bedömer att förslagen kommer att innebära att färre personer kommer att uppfylla kraven för att beviljas uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning. En följd av detta blir att möjligheterna till familjeåterförening, och för vissa personer familjebildning, kommer att begränsas eller i vart fall skjutas upp, vilket kan få negativa effekter för berörda personers psykiska mående och integration i samhället.

Vi noterar att flera av föreslagen i utredningen riskerar att stå i konflikt med internationella konventioner, däribland FN:s konvention om mänskliga rättigheter och Barnkonventionen.

Vi ser också direkta effekter på den kommunala verksamheten vilket utvecklas längre ned i detta yttrande.

Krav för att vara anknytningsperson

Vi anser att förslaget om en obligatorisk väntetid om två år innan en ansökan om familjeåterförening får lämnas in är negativt. Den sammanlagda separationstiden kan i praktiken bli upp till 5-6 år när man beaktar handläggningstider vilket är oacceptabelt ur ett barnrättsperspektiv. Konsekvensen kan bland annat bli att barn hinner nå vuxen ålder innan en återförening blir möjlig.

Enligt nuvarande regler har make, sambo eller barn till en anknytningsperson i Sverige som utgångspunkt rätt till uppehållstillstånd. Utredningen föreslår att den rätten i vissa fall omvandlas till enbart en möjlighet till återförening.

Det är redan idag svårt för många familjer att få återförenas. Om förslagen om utökade försörjningskrav och väntetider genomförs kommer fler familjer att splittras och möjligheterna att få leva tillsammans kommer att variera baserat på vilken typ av uppehållstillstånd ens anhörige i Sverige har beviljats. Möjligheten att leva tillsammans med sin familj har stor betydelse för individens psykiska och sociala välmående.

De föreslagna ändringarna innebär försämringar ur ett barnperspektiv, särskilt för barn som räknas som alternativt skyddsbehövande eller vars föräldrar fått uppehållstillstånd i Sverige av den anledningen. Detta är problematiskt eftersom barnkonventionen är tydlig med att alla barn ska ha samma rättigheter, utan någon form av diskriminering.

Krav på försörjning m m som villkor för anhöriginvandring

Att utöka försörjningskraven och göra dem till huvudregel även vid förlängning av uppehållstillstånd riskerar att skapa mycket stora hinder för redan etablerade familjer.

De föreslagna ändringarna gör det lättare för arbetskraftsinvandrare att uppfylla försörjningskravet, medan personer med uppehållstillstånd på grund av skyddsbehov får svårare att nå samma krav.

Trots undantagen för flyktingar och andra skyddsbehövande finns en risk att försörjningskravet begränsar familjers möjlighet till återförening, vilket kan få särskilt allvarliga följder för dem som inte kan återvända till sina anhöriga i hemlandet.

Kommunen ser en risk att försörjningskravet drabbar kvinnor särskilt hårt, särskilt om de är anknytningsperson, då de ofta har lägre inkomster och större hinder för etablering på arbetsmarknaden, bland annat på grund av utbildning och språk. Detta kan leda till att kvinnor avstår från SFI och vidareutbildning för att uppfylla kravet, vilket försvårar deras långsiktiga etablering.

Försörjningskravet kan också bli särskilt problematiskt för personer med nedsatt arbetsförmåga, sjukdom eller som av andra anledningar har svårt att uppnå en viss inkomstnivå.

Flera av utredningens förslag riskerar att motverka den integration som är avgörande för arbetskraftsförsörjningen i både offentlig och privat sektor. Långvarig separation, exempelvis genom krav på väntetid innan ansökan om

familjeåterförening, skapar psykosocial stress och osäkerhet, vilket kan fördröja både integration och etablering på arbetsmarknaden.

Konsekvenser för barn

Det är positivt att kravet på att ett barn ska vara ogift för att omfattas av en rätt eller möjlighet till uppehållstillstånd på grund av anknytning till en förälder eller förälders make eller sambo tas bort.

Det är också positivt att ensamkommande barn även fortsättningsvis undantas från försörjningskravet.

Förslaget om två års väntetid för familjeåterförening riskerar att få allvarliga konsekvenser för barn och utsatta grupper. Utredningen medger att uppskjuten återförening påverkar hälsa och integration negativt, och tillsammans med Migrationsverkets långa handläggningstider kan barn hållas åtskilda från sina föräldrar i flera år. Detta strider mot Barnkonventionen.

Det är också negativt ur ett barnperspektiv att grupper som inte omfattas av familjeåterföreningsdirektivet inte ska ha någon principiell rätt till familjeåterförening utan enbart en möjlighet enligt utredningens förslag.

Konsekvenser för kommuner och regioner

Utredningens bedömning är att förslagen kan få viss negativ påverkan på kompetensförsörjningen i offentlig sektor.

I Bodens kommun behöver vi bli fler invånare som kan bidra till en hållbar befolkningsutveckling och arbetskraftsförsörjning för att klara uppdragen inom välfärden, men även i den gröna omställningen. Behovet förväntas dessutom öka framöver.

För Bodens kommun är det därför väsentligt att nya invånare kan integreras i samhället för att också kunna utgöra ett värdefullt resurstillskott i vår kompetensförsörjning.

Boden har under de senaste åren tagit emot både nyanlända och anhörig-
invandrare, vilket bidragit till befolkningstillväxt, arbetskraftsförsörjning och ökad mångfald. Förslagen i SOU 2025:95 innebär skärpta krav på försörjning, bostad och väntetid inför anhöriginvandring. Tidigare bestämmelser om skärpta försörjningskrav har redan inneburit att värdefull personal tvingats lämna välfärdsyrken i kommunen. Förslagen i denna utredning kan få ytterligare effekter.

På kort sikt kan inflödet av anhöriginvandrare minska eller fördröjas. Det kan minska trycket på kommunens bostadsmarknad och integrationsresurser, men samtidigt leda till en långsammare befolkningstillväxt. Detta kan påverka planeringen av skola, förskola och vissa välfärdstjänster, särskilt i stadsdelar där många nyanlända familjer bosätter sig.

På längre sikt kan de skärpta villkoren innebära att de personer som faktiskt beviljas anhöriginvandring har starkare etableringsförutsättningar, vilket kan minska behovet av försörjningsstöd och öka andelen självförsörjande hushåll. Samtidigt kan kommunen behöva hantera mer komplexa

individuella ärenden, eftersom väntetid och krav riskerar att skapa sociala spänningar eller psykisk ohälsa hos familjer som lever åtskilda.

Denna handling har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Béatrice Öman
Kommunstyrelsens ordförande

Undertecknat av följande personer

BEATRICE ÖMAN

Datum: 2025-12-18 09:50:42

Underskriftstjänst: **Ciceron SendSign**

© twoday

Dokumentet är signerat av Ciceron DoÄ

Organisation

Organisation: Bodens kommun

Organisationsnr: 212000-2767

E-post: kommunen@boden.se

Hemsida: www.boden.se